



# Жертуйте на пам'ятник Т. ШЕВЧЕНКОВІ у Києві!

## Жертви по всій Росії дозволено збирати Полтавській Губернській Земській Управі та Київській Городській Управі.

ціально хибні з правно-політичного становища. Вони були також великою тактичною помилкою, що як найгірше відбилася на справі виборчої реформи. Бо через те справа зразу стала так, що українці внаслідок уступки в справі виборчої реформи дають з свого боку зречення обертуючі—і більш нічого.

Переходячи до критики цих польських уступок для українців в справі виборчої реформи, вшехпольський орган бачить у них, розуміється, самі шкідливі для польської національної справи.

Особливо ж не може воно допустити навіть думки про яке-небудь звільнення українського народу од залежності від поляків.

І тому з найбільшою силою виступає проти утворення української національної курії в сеймі, яка—як сказано—була б автентичною національною автономною владою в Галичині.

«Є це на думку вшехпольців—уступка, яка в кожнім разі мусить бути взята назад. Польське громадянство ні при якій умові не може допустити до утворення української курії в сеймі, яка вважалася б членів Краєвого виділу. Член Краєвого виділу є все управлінням одного з департаментів, управління відповідним відділом нашої автономної адміністрації, є начальником і властю в даній області нашого публичного життя. Віддати хоч би найдрібнішу частину нашої автономної адміністрації якомусь Старухові,—ні, на це ніяким чином не можемо поводитися».

А щоб як мога сильніше умотивувати це своє становище, «Slowo polskie» не соромиться вогукати брехню і заявляє, що в цій справі польська більшість робить українцям уступку, якої не знає ніякий нашій крайовий сейм в Австрії. А тимчасом національні курії існують в сеймах моравському і буковинському,—при чому в останньому є навіть окрема польська національна курія, яка має свого члена Краєвого Виділу, хоч польська людність в Буковині творить не більше 3 проц.

Не пристає вшехпольський орган також на збільшення числа українських членів Краєвого Виділу (тепер є 5 поляків і 1 українець; по проекту намісника було б 5 поляків і 2 українці)—«без рівночасного збільшення числа польських членів», бо, мовляв, «не маємо абсолютно ніякої причини признавати українцям більш ніж досі в порівнянні з нами впливу на автономні влади краю».

Велику боротьбу веде «Slowo polskie» також проти того, щоб українці признали 26,4 проц. членів сейма. Для цієї мети придумало воно фіктивну статистику, будим то польське селянство творить 56 проц. усього селянства краю і на цій основі домагається в сільській курії 56 проц. мандатів для поляків. А тоді—виводить воно—неможливо признавати українцям 26,4 проц. членів сейма, бо прийшлося б скриднати польське селянство і польське міщанство. Тільки коштом великої земельної власності можна б признали українцям такий процент сеймового представництва, значить, зменшивши число мандатів великої земельної власності. Та це не може статися, без шкоди для наших національних сил на сході, бо велика власність на сході має значення не тільки суспільне, але й національне. Коли «західні мандати курії великої власності в тій же привілеєм суспільної верстви», то на сході є вони нашим національним станов володіння». І коли вже хтось має платити кошти легкогошного і занадто швидкого поспіху намісника в переговорах з українцями, то повинна заплатити їх західно-галицька велика власність—а ніхто інший».

Ось так орган партії, яка називає себе національно-демократичною, доходить до оборони політичних привілеїв великої земельної власності, щоб тільки вдержати польське панування над українським народом. Демократичні партії виявляють же не раз.

Та й це одне тут характерне: «Slowo polskie» є органом партії, яка найбільшосіе обороняє «єдність краю». На скільки слушно, бачимо з того, що воно бачить навіть інтереси політичного співробітництва між польськими поміщиками Східної і Західної Галичини. Але вказувати на окремі інтереси загальної людності Східної і Західної Галичини і на тій основі домагатися поділу краю на дві окремі території,—о, тоді зараз поспішається ціла повінь фраз про «єдність краю».

Впоравшись з справою проценту українців у сеймовій репрезентації краю, «Slowo polskie» пише: «Та не тільки діло йде про рятівництво справедливих прав польських виборців. Справа йде також про польський характер цілого сейму та й про життя сейму, в якого організмі знаходилося більше 60 людей, котрі дитуть до нього ненавиди і готові кожної хвилини до всяких безпорядків, щоб тільки прийняти його працю... А галас української обертуючі стр-шно зростає, коли замість двадцятих буде більше 60 авантюристів у сеймі. І виконання

наказу, який дозволяє виключати з засідання послів, що унеможливають нормальний хід нарад, стане тоді справді неможливим. Викинути з сейму над 60 людей, це не те, що виключити двадцятьох-тридцятьох. Тепер маршалок тільки не хоче прикласти наказу до українців. В будучності хоч би хотів, не зможе його прикласти... Через те разом з збільшенням мунуть іти успішніші ніж досі забезпечення польської більшості перед тероризмом українських послів».

«Бо тільки таким способом—каже вшехпольський орган—можемо й на далі зберегти польський характер автономії, коли польська більшість зможе тільки своїм власним рішенням, зовсім не огадаючися на українців, реформувати крайовий статут, розширяти законодавчу й фінансову компетенцію сейму, вводити до нашої автономії потрібні поліпшення».

В кінці—на думку вшехпольського органу—«повинні польські партії подумати рівночасно також про такі параграфи наказу, які в будучності справді унеможливили б взагалі всяку обертуючі».

З цих виводів вшехпольського органу бачимо, що домагається він, щоб всяким майбутнім уступкам, які поляки будуть примушено зробити для українців в справі сеймової виборчої реформи, відібрати всяку реальну вагність, щоб—хоч навіть збільшилося число українських сеймових мандатів—українська сеймова репрезентація й на далі осталася безсилля, позбавлена всякого впливу на крайове законодавство і Краєву адміністрацію, щоб Краєвий сейм і Краєва автономія осталися на далі польськими.

А що ж на те ті польські партії, які підтримують намісника? Чи думаєте, що вони, обороняючи його, виступають проти вшехпольської критики з аргументами про потребу признавати українському народові рівноправність в краю, старуючися ширити в своїй суспільності думку, що в краю, який заселяють два народи майже в однаковій числі, обидва вони повинні мати однакову участь в правлінняю? Де там! Ті партії обороняють становище намісника хіба тим, що «орт не такий страшний, як його малюють», що вшехпольці представляють справу занадто чорно, що в дійсності уступки для українців не змінюють польського характеру Краєвого сейму і Краєвої автономії.

За те проти українських домагань намісницькі органи преси звертаються з такими самими аргументами, як і вшехпольці. Ось так, прим., демократична «Gazeta Wieszogona» пише: «Чи хто з українських політиків шире вірить в те, що поляки закохують, що більше, зможуть піти поза процент, признавши українцям в парламентській ординації? Українські політики не хотять брати під увагу, що парламентський процент означено при загальному і рівному виборчому праві, коли нова сеймова ординація має вдержати куріальну систему. І чи в тій системі може бути місце на більший процент? Далі вказує цей демократичний орган на те, що проти більшого проценту для українців промовляє факт, що в них нема великої земельної власності, а також прити нех, інші чинники куріальної системи: культура і просвіта, економічний розвиток, податкова сила».

А це все значить, що збільшити процент українських членів сейма значило б скриднати польське демократію, яка «не може сповняти самовільства для введення до сейму української демократії з дуже сумнівним зрештою демократизмом».

М. Лозинський.

### 3 газет та журналів.

«В Одеських Новостях» знаходимо скілька слів на адресу гр. Вол. Вобрицького і взагалі «націоналістів» того сорту, для якого запобіг національного пригноблення священна тільки по цей бік Волочиська, а по той зразу робиться заповідю васильства. З приводу цього д. Сьдоль пише:

«Ми апелюємо до фактів. І хоча зовсім справедливо, що національне існування слабосилних австрійських народів пригноблено всякими утисками і адміністративними карами, не менше справедливо і дійсно те, що навіть в страждальній Галичині, цій найбільше відсталій і пригнобленій австрійській провінції, умови для національного розвитку далеко більше сприятливі, ніж на самому щасливому класичному нашій величезній країні».

Поляки поводяться з галицькими українцями далеко не по людськи. Але, проте, російській Україні повинні були перенести в австрійську землю центр своєї національної творчості, і не в Києві, а у Львові йде заплата праці; якою створюється українська культурна діяльність. І там же, в цитаделі австрійської реакції, буде засновано перший український університет. Тоді як по вомою просторі російської України не можна поки до знайти класична земля, на якій-б можна було одкрити хоч одну українську народну школу».

«В «С.-Петербур. Відом.» відомий знавець церковних справ, Н. Дурново в статті «Къ свѣдѣнію киръ-сиводаловъ» описує, як російські священники оповідають іногородців на Кавказі.

«З села Домбай, горійського повіту, нам пишуть—каже він—що посланий ту-

ди російський екархом російський священник оповідав грузинам через томача, що він буде сповідать їх на російській мові, а ті грузини, що не знають російської мови, можуть каятись в своїх гріхах по-грузинськи, бо «Вог вей мови знає».

Чи не краще вже було б і сповідати через спеціального присяжного томача, які бувають, наприклад, при кожному окружному суді.

### ДЕРЖАВНА ДУМА.

Засідання 6 марта. Головою Родзянко.

Приймається порада признавати в четверг вечірне засідання, на якому буде розглянуто законопроект про асигновку кредиту для земств і городів.

Далі—загальні обговорення по «смітѣ» наїв. сіноду.

В ложі міністрів—обер-прокурор сіноду.

Гелечкорі оповідає про принципіальне відношення соц.-демократів до релігії взагалі, і між иншим, до «смітѣ» сіноду, викладає погляд Маркса на значення релігії в народному житті і звертає увагу на той факт, що духовенство бере участь в виконанні смертних присудів. (Галас з правого боку. Протести духовенства). Кілько священників виходить з зала засідання.

Голова радить промовцеві бути коректнішим в своїх виразах. Гелечкорі зазначає далі, що ві Собор, ні реформа парафії нічого не можуть зробити. Треба відокремити церкву від держави. З погляду оборони економічних інтересів має населення треба добуватися того, щоб церква досягнула на приватні кошти. Зараз існують мільйони рублів відкупаються на монастирі та монахи, які нічого не роблять.

Промовець докладно характеризує монастирське життя і, вивши статистику монастирських багатств, заявляє, що для представників сучасної церкви релігія—спосіб до політичної боротьби для проведення націоналістичних ідей.

Найкращий приклад цьому—боротьба церковного відомства з грузинською ієрархією церкви. Ві святині цієї церкви розкрадено, скарби—одібрано, службу на рідній грузинській мові заборонено. Не далеко вже той час, коли всі демократичні елементи дізнаються відки йде цей загальний зацепад держави, і вивольять державу від цього зла. (Оплески з лівого боку).

Граф Уваров, підкреслюючи, що в Росії немає класа, який би був в гіршому становищі ніж селянське духовенство,—вказує, що йому треба признавати жалування, бо, не маючи матеріального забезпечення, воно не може бути самостійним. Коли духовенство навіть в Думі не може вільно висловитись, то, уявляючи собі, як воно почуває себе на місці. Вертаючись до питання про реформу парафій, промовець вказує, що найкраще було б відновити їх на каптал старих парафій, з правом вибору священників. Щоб зрятувати православ'я, треба негайно скликати Собор, але не такий, як радить сінод—маргаринівський мавшеський, а Собор з представників від чорного і білого духовенства і парафій.

Цкавий епізод, зв'язаний з промовою гр. Уварова, Починаючи з першої сесії, в ложі чинюників завжди сидить Тернавцев, чинюник особливих доручень при обер-прок. сіноду.

Всі тієї думки, що Тернавцева командировано в Думу для того, щоб він наглядав за голосуванням думських священників. Уваров в своїй промові вказує, що при сутність Тернавцева—певна ознака тому, що депутати-священники голосують під впливом сіноду. Тернавцев, почувши це, як куля, вилітає з ложі.

Тільки в кінці засідання, коли промовляє Саблер, він знов з'являється в ложі і, посміхаючись, киває йому головою, дякуючи за оборону.

Сл. Митрофан, піддержуючи асигнування грошей на церковно-парафійської школи, вказує, що духовенство не може віддати даром ці школи, і порвати ним духовне єднання з народом. Зупиняючись далі на інциденті з еп. Гермогоном, промовець констатує, що його засладо за те, що він не слухався сіноду, слухати якого він обов'язався клятвою архирейською. Промовець не розуміє одного, через що збільшення в епархії Гермогона зв'язують з відомою історією Распутіна. Проти цього повинні протестувати всі, кому любя «крхталена чистота церковної духовної влади». Собор—організація потреба всієї православної церкви, бо без нього не може бути повного канонічного правпорядку. Цей собор розкриє рани, але не церкви, яка чиста й «непорочна», а рани якого громадянства, щоб вилічати їх, або зовсім знищити. (Оплески з правого боку).

Торкуючись історії увільнення еп. Гермогона і зупок про відновлення патріаршества і скликання Собору, свщ. Типов думает, що Собор необхід для відновлення в церковному житті принципів соборності. Треба дати парафіянам і білому духовенству

право ширшої участі в церковному житті, треба змінити всі взаємні стосунки між світською владою і владою церковною,—тоді в церк. житті братимуть участь всі сили громадянства. Обер-прокуророві лишать тільки ролі надглядача за законністю діяльності церковних установ.

Саблер, відповідаючи Уварову, встает проти думки цього промовця, що сінод має вплив на голосування думських священників.

Кронатов вказує, що асигновки по обранку сінода гроші, витрачаються ним безконтрольно. Приймає, Дума не бачила сінодського справоздання. Призначення свщ. жалування не полекшить становища населення, бо не зменшить податків за треби. Промовець тієї думки, що парафіям треба дати право самим вибрати священників.

### ПО РОСІІ.

—Дворянський з'їзд. На засіданні дворянського з'їзду в Петербурзі 6 марта читали доклад про народно освіту. Постановили завести зв'язки з правими організаціями в справі видання підручників і книг для народу. Визнали за потрібне встановити пильний догляд за навчанням закону Вожего в початкових земських та міштерських школах. Багато говорили про виводу народних вчителів. Іх винуватили в поширенні антидержавних ідей, у п'янстві, розпуску, казали, що вони тільки калічать дітей. Головіч напад на вищу школу, яка, на його думку, понала в руки лівих партій. Питання про вчителів, а також про відокремлення російських учнів од європейського сіноду до майбутнього з'їзду. Каяв Ухтомський радить заснувати в університетах особливу кафедру для досліджування єврейства. Він казав: «тепер молоді закінчують університети і не знає євреїв, своїх ворогів». Кисловський ухваляє таку пораду, але ставить умову, щоб за професорів признали таких знавців єврейства, як Пурішкенич та Шмаков, бо в противному разі ці кафедри попадуть в руки Винавера, Слюбоберга та Іх підлоєвських. З'їзд згодиться з Кисловським. Далі з'їзд постановив висловити спочуття Касо і висловити надію, що він й на далі буде проводити свою користну діяльність. Засідання закінчилося скандалом. Павлов заявив, що «Рѣчь» обрехала його, написавши що він-прихильник вузько-сословного союзу землевласників, тоді як він—прихильник всеословного союзу. Залували вигуки: «геть ко-респондентів!» Де-хто радить виключити кореспондентів «Рѣчь» та «Голоса Земли». Бобринський радить передати це питання преідиуму. «Совр. Сл.», зазначивши одноманітність програм дворянських з'їздів, пише: «тепер постане нова ідея. Варятувати дворянство, яке вже переводиться, немає надії, то чи не можна зберегти хоч натики на дворянство, змішавши його з иншими соціальними елементами, більш живучими. Все, що кричати на дворянських з'їздах Маркова та Шмакова, давно вже використано в безграмотних погромних прокламаціях. Мабуть культурні «резерви» найпершого сословія цілком відновити його матеріальним коштом».

—Церковний собор. Ходять чутки, що церковний собор мають скликати в осени цього року. Невідомо, чи буде він вседєським, чи помістним. Цкавляється питанням, в яку форму вильється відносина між патріархами східної церкви й сінодом. Де який ієрарх визнають за потрібне лишити обер-прокуророві сіноду його першу владу. Кажуть, що на соборі будуть обговорювати питання про відновлення в Росії патріаршества. («Г. З.»).

—Фінляндські справи. Замінують виробку Вейнідавішого адресу фінляндського сейму. Фракції вже погодилися, що до головних тезисів адреса. В ньому мають торкнутися закону про бюджет, про військові податки, про порівняння в правах руских в Фінляндії, про обрусіння лопманського відомства, про відокремлення приходів Нова Кирка та Київ-неб од Фінляндії й т. інше. Проект адресу мають закінчити прямих проханям до Монарха підтримати закон і справедливості в Фінляндії.

(Рѣчь).

—Законопроект про автомобілі. Рада міністрів ухвалила проект про їзду автомобілів, якого виробило міністерство доріг. Рада надає права чиням поліції владати в адміністративному порядку штрафів за необережну їзду на автомобілях, і визнає, що одповідальність за покалічення повинна бути заведена на загальних підставах.

—Всякі звісти. В Тульській губернії в селі Успенському несплобна селянка породила дитину, що породила шерстю. Чутка про це дуже схвально місцевих селян. Почали гомонити, що тут не обійшлося без нечистої сили. Незабаром з'явилися і самовидці, які бачили, що до тієї селянки прилігав перелезник. Поміркувавши, селяне вирішили втопити виродека. В призначений день зійшло до річки все село, прорубали ополонку і вкинули дитину.

—3-а кордопу повернувся російський письменник Вунія, який одвідував на острові Капрі Максима Горького. Вунія розказує, що Горький весь час проводить за літературною працею. Написав багато «Російських казок», а яких більшість в Росії не можуть з'явитися. Крім того написав велику повість «Три дні», яка буде видрукована в новому журналі «Завіти», що почне виходити в Москві в апрілі місяці цього року. (Рѣчь).

—Пам'яті В. Б. Антоновича. Сьогодні четверті роковини смерті Володимира Воніфатієвича Антоновича. Дружина покойного, на спомин про його, жертвувала товариству негайно допомоги неможливим учням вищих шкіл г. Києва 30 карб.

—Український клуб. У неділю в українському клубі художньо-етнографічна комісія урядковує танцювальну виставку в призьми за краді національних вбрання. Вечірка комісії проходила завжди з великим успіхом і приваблювала багато людей.

—На допомогу голодним. Вияснилось, що лекція, урядкована 29 февраля київськ. губ. зем. управою на користь голодних, дала прибутку 625 карб. Гроші ці, разом з асигновкою уряду, пересладо буде на допомогу голодаючим переселенцям з України.

—День «житного колосу». Позавчора ввечері до всіх київських клубів, кінематографів і театрів збиралось жертва на допомогу голодним. В солонцовському театрі збирали підчас антракту артисти Чаруєвська, Кіселевська, Словова і Смирнова. В театрі Кручинна збирала артистка Австрова. В театрі Садовського і театрі «Мініатор» збирали комітетські зборники. Крім того, зборники заходили в театр Дагмарова, де гастролює віденська оперетка, в «Шато» і «Аполло». В кулешковому зібранні одбувся на користь голодних концерт, ввпораний п-ні Мусатовою-Кульженко, при участі композитора Гречанинова. Збору було 900 карб.

В городській думі всі члени центрального і місцевих комітетів всю ніч дежурили, приймаючи кухлики. Коло 3 г. ночі в зал введено було городових для охорони кухликів і мішків в грошима. Кухликів надходили до 4 г. ночі. Коло 4 г. перелічено кухликів й мішків. Кухликів було 1166, мішків 328. З Слободії принесено 24 кухлики.

Уччі гімназії Науменка зібрани поміж собою 200 карб. 55 коп. Фабрична букетиків виготовила їх 217,000 штук та райовий комітет 20,000 штук.

Вчора в 6 г. вечора почався в городській думі шаражнок зібраних грошей. В кухликах знаходять золоті, срібні та мідні гроші і бумажки; покладюючи часами і фальшиві гроші, а в одному кухликові знайшли золоті сережки. З де-яких кухликів вивручили по 300 карб.

На вчорашньому черговому загальному зібранні уювонозавезаних потребителів товариств київської спілки в бюро спілки вибрано: Глєшинського, Д. Тихомірова, І. Тихомірова, І. Черниша, Добрянського, Волошинського, О. Степаненка і Ярошевича, в кандидати до них—Полярського і Мельникова. В ревизійну комісію вибрано: Бухвешча, Каленіченка, Макара, Вольфсона і Новосельського і уювонозавезано на з'їзд московської кооперативної спілки од київської агентури Глєшинського і кандидата до нього І. Тихомірова.

Засідання історико-етнографічного гуртка при у-ті св. Володимира одбудеться сьогодні, в 7 1/2 год. вечора в помешканні комерційного інститута. Члени гуртка д.д. Ааштудер і Колба прочитають реферати на теми:

1) «Теократический абсолютизм Іоанна IV Грозного».

2) «Пам'яті Е. Е. Голубинського».

Спростовано В 67 числі «Київлянина» надруковано такого листа п. київського губернатора:

«В № 1631 газети «Послѣдній Новості» 6 марта 1912 р. надруковано під заголовком «Про вибори в 4 Д. Думу» спеціальну телеграму з Петербурга про те, що в Києва повинно дати, ніби місцева адміністрація видала наказ по поліції виласати на пошти, хто з киян, головним чином чинюників, виписує газети лівого напрямку. Зазначена звістка не відповідає дійсності і є цілковита вигадка».

2 авіаційна виставка в Києві. Київське товариство повітрянавання уюрядувало в помешканні старого вокзалу другу авіаційну виставку. Мета товариства—показати, що зроблено у Києві по авіації. Для такої виставки повинно бути перш за все відповідне помешкання, бо щоб виставити величезні аеростати та аероплани, не можна обмежувати тим помешканням, у якому уюрядувало виставку товариство, через те виставка вишла

—3-а кордопу повернувся російський письменник Вунія, який одвідував на острові Капрі Максима Горького. Вунія розказує, що Горький весь час проводить за літературною працею. Написав багато «Російських казок», а яких більшість в Росії не можуть з'явитися. Крім того написав велику повість «Три дні», яка буде видрукована в новому журналі «Завіти», що почне виходити в Москві в апрілі місяці цього року. (Рѣчь).

### ПО УКРАЇНІ. У КИЇВІ.

—Пам'яті В. Б. Антоновича. Сьогодні четверті роковини смерті Володимира Воніфатієвича Антоновича. Дружина покойного, на спомин про його, жертвувала товариству негайно допомоги неможливим учням вищих шкіл г. Києва 30 карб.

—Український клуб. У неділю в українському клубі художньо-етнографічна комісія урядковує танцювальну виставку в призьми за краді національних вбрання. Вечірка комісії проходила завжди з великим успіхом і приваблювала багато людей.

—На допомогу голодним. Вияснилось, що лекція, урядкована 29 февраля київськ. губ. зем. управою на користь голодних, дала прибутку 625 карб. Гроші ці, разом з асигновкою уряду, пересладо буде на допомогу голодаючим переселенцям з України.

—День «житного колосу». Позавчора ввечері до всіх київських клубів, кінематографів і театрів збиралось жертва на допомогу голодним. В солонцовському театрі збирали підчас антракту артисти Чаруєвська, Кіселевська, Словова і Смирнова. В театрі Кручинна збирала артистка Австрова. В театрі Садовського і театрі «Мініатор» збирали комітетські зборники. Крім того, зборники заходили в театр Дагмарова, де гастролює віденська оперетка, в «Шато» і «Аполло». В кулешковому зібранні одбувся на користь голодних концерт, ввпораний п-ні Мусатовою-Кульженко, при участі композитора Гречанинова. Збору було 900 карб.

В городській думі всі члени центрального і місцевих комітетів всю ніч дежурили, приймаючи кухлики. Коло 3 г. ночі в зал введено було городових для охорони кухликів і мішків в грошима. Кухликів надходили до 4 г. ночі. Коло 4 г. перелічено кухликів й мішків. Кухликів було 1166, мішків 328. З Слободії принесено 24 кухлики.

Уччі гімназії Науменка зібрани поміж собою 200 карб. 55 коп. Фабрична букетиків виготовила їх 217,000 штук та райовий комітет 20,000 штук.

Вчора в 6 г. вечора почався в городській думі шаражнок зібраних грошей. В кухликах знаходять золоті, срібні та мідні гроші і бумажки; покладюючи часами і фальшиві гроші, а в одному кухликові знайшли золоті сережки. З де-яких кухликів вивручили по 300 карб.

На вчорашньому черговому загальному зібранні уювонозавезаних потребителів товариств київської спілки в бюро спілки вибрано: Глєшинського, Д. Тихомірова, І. Тихомірова, І. Черниша, Добрянського, Волошинського, О. Степаненка і Ярошевича, в кандидати до них—Полярського і Мельникова. В ревизійну комісію вибрано: Бухвешча, Каленіченка, Макара, Вольфсона і Новосельського і уювонозавезано на з'їзд московської кооперативної спілки од київської агентури Глєшинського і кандидата до нього І. Тихомірова.

Засідання історико-етнографічного гуртка при у-ті св. Володимира одбудеться сьогодні, в 7 1/2 год. вечора в помешканні комерційного інститута. Члени гуртка д.д. Ааштудер і Колба прочитають реферати на теми:

1) «Теократический абсолютизм Іоанна IV Грозного».

2) «Пам'яті Е. Е. Голубинського».

Спростовано В 67 числі «Київлянина» надруковано такого листа п. київського губернатора:

«В № 1631 газети «Послѣдній Новості» 6 марта 1912 р. надруковано під заголовком «Про вибори в 4 Д. Думу» спеціальну телеграму з Петербурга про те, що в Києва повинно дати, ніби місцева адміністрація видала наказ по поліції виласати на пошти, хто з киян, головним чином чинюників, виписує газети лівого напрямку. Зазначена звістка не відповідає дійсності і є цілковита вигадка».

2 авіаційна виставка в Києві. Київське товариство повітрянавання уюрядувало в помешканні старого вокзалу другу авіаційну виставку. Мета товариства—показати, що зроблено у Києві по авіації. Для такої виставки повинно бути перш за все відповідне помешкання, бо щоб виставити величезні аеростати та аероплани, не можна обмежувати тим помешканням, у якому уюрядувало виставку товариство, через те виставка вишла

й малю по числу експонатів і не цікава. Звертають на себе увагу експонати д. Сікорського. Чимало також експонатів 7 повітряноавіаційної роти, котра виставила аеростат „Припять“, моделі змійкових і сферичних аеростатів і досить цікаві прилади для метеорологічних і авіаційних дослідів. Решта експонатів мало цікаві.

Увільнення І. Реву. Увільнено почесного мирового суддю липовецького повіту І. Реву.

Затвержено председателя тарашанської городської думи Яременка.

Справа Бейліса. Позавчора ввечері почалась в київському окружному суді нарада про допущення свідків і експертів в справі Бейліса. Народа відбувається під председательством Н. С. Грабара, при участі членів суду Н. С. Косицького і А. Д. Щербака і тов. прокурора київської судової палати Н. А. Пашенко-Развадовського.

Закрита контрактів. Вчора в 8 г. вчора закриті київський контрактний ярмарок.

Одставка С. А. Березовського. Вчора вийшов з київського окружного суду голова бухгалтер управління півд.-зах. залізниць С. А. Березовський, який прослужив в управлінні 46 років.

Оборона дисертації. 11 марта в актовій залі у-та св. Володимира магистрант А. В. Крайський оброну дисертацію на тему: „Обогащення почвы азотомъ въ связи съ живильнательностью аэробныхъ микроорганизмовъ, усвоющихъ азотъ“.

Справа пугачів. Сьогодні в київській судовій палаті почне розглядатись справа про майбутнього начальника халявського відділу київської пугачівської округи Турбоєвського, столичного начальника Николаєва, обвинувачених за хабарництво. Свідків викликається 25 душ.

Самогубство студента. Вчора на Маринівсько-Валовицькій улиці в д. № 17 застрелився студент київського університета Яков Дувер 22 років.

Душогубство. В київській повітій поліції одержано відомості, що в с. Копиліві, київського пов., селянин Марченко убив за помсти селянина Юрченка.

3 Поділля. Справа Інокентія. Постановою сивоуду про засудження іеромонаха Інокентія, який тепер перебуває в Камениці, в оловенській монастир, ще й досі не виконана. До монаха, як і перш, приїжджає багато просяч, а прихильники Інокентія, що коло нього тримають, обдаровують їх. Недавно, як повідомляють „П. Изв.“ збирали а прощань—грошми, рубликами та вишивками. Давь по одлақты, як казав прихильник Інокентія Мина, Інокентієві. 3 марта в архієрейській церкві, коли правився служба Вожа, та люди стали підходити до хреста поцілувати, о Інокентій замитив в церкві агента сиської поліції, став кричати:

— Чого ти, рижий, тут? Чи не хочеш рубличків?

Агент сказав Інокентієві, що в церкві не місце для „обяснєній“ і вийшов.

Виселення. В селі Нефитах місцевий одділ селянського поземельного банку виселяє 30 душ селян в сільськіх. Становище селян скрутує, вони звернулися за допомогою в Петербург.

3 Полтавщині. Сельсько-господарська виставка. З 4 по 8 число октября 1912 року в городі Золотоноші повітове земство улаштує селянсько-господарську виставку. Заяви про бажання взяти участь на виставці треба надіслати по такій адресі: г. Золотоноша, Повитова земська управа, агрономичний одділ.

Самогубство. Ковач хутора Кожумалова, хорольського повіту, за пирого пропив 190 десятин землі. Після цього він засумував—побачив, що в нього життя, набрав дробом руживу, віг на ошву, напівив в голову і вистрелив. Бєсь заряд попав в голову.

Союзники. Лубенські союзники, як пише „П. Кр.“, бояться, щоб часом, після ревізії обох лубенських гімназій—хлопчій і дівочій, не перевели в Лубень Іх прихильника, директора Яромєвського. Союзники вважають за причину такого переводу „інтригу“ місцевого предводителя дворянства І. М. Левовича проти правого директора.

3 Катеринославщині. Музей імени А. Поля в Катеринославі зошитався недавно дуже цінними придбаннями. Председатель новомосковської земської управи д. Магденко подарував повний комплект запорожського убрання: жупан в червоного кармазину, підбитий татарською матерією, з виштовтаними, обшитими срібним позументом, „куртас“ (домашня куртка), теж в червоного кармазину, обшитий темно-червоною, шовковою тязькою; червоної штани, два аршини заширши в поясі. Убрання не зберігалося до 1780 року в родовому маєтку Магденків на Червигівщині, а після 1780 р. в маєтку Магдалинові, новомосковського повіту.

З вивих річей треба зазначити три срібні браслети східної роботи, знайдені в новомосковському пов. і подаровані до музею селянином Дм. Ковачином; два бронзові серпи, викопані селянином с. Підгороднього Ом. Махином і ним же подаровані; серпи—широкі, т. зв. новоросійського типу. Придбано до музею деревляну

фігуру роспятого Христа, трохи меншу од натуральної зросту,—я новомосковської воєнної церкви; кам'яну бабу в новомосковського пов., золоту брошку, знайдену в тому-ж повіті біля маєтку Кащенка, та багато дрібніших річей.

Неохайність. З села Олександрівки наш кореспондент пише: За останній час в нашому селі розвелось багато скажених собак. Собак цих вбивають і вони валяються на вулицях та по ровах, що дуже шкодить санітарним умовам. Хоч у нас санітарні й єсть та вони ніяких заходів не вживають.

3 Вороніжчини. В українській частині Вороніжчини, в селі Рососі, недавно відкрилась товариська крамниця, яка за два місяці зробила обороту на 7.500 карб. Торгує тільки на готові гроші. Членів більше 500 чоловік. Де-які пайщики взяли по 20 і по 30 пайв—на цілу сімью. Павий капітал—3.000 карб. У раді й в ревізійній комісії сами тільки селяне. Успіх „Хлібороба“ причинився до того, що в 3 трьох сусідніх сел послали на затвердження статута товариських крамниць. Коли ці крамници відкриються, росоманська буде центром для гуртових закупок. Опріч товариської крамници, в Рососі добре розвивається й позачкове товариство. Виникло також „Просвітне товариство“, яке успішно бореться в селянською темрявою й векультурістю; товариство вже має гарну бібліотеку в українських і російських книжок.

3 Херсонщині. Душогубство. В Херсоні в окружному суді, при участі присяжних засідателів, розбиралась гучна справа двох молодих євреїв Розового та Вязюка, яких обвинувачували в убивстві чиновника херсонського окружного суду, Воєного, підчас сварки. Сталось це через те, що Воєний приставав до жінки Розового. Свідків було викликано 18 душ; експертів—4.

Суд Розового виправдав, а Вязюка засудив до 2-х років тюрми.

Суд в Єлисаветграді був суд. Судили лікаря Іону Гольденберга за те, що він певав очі молодим хлопцям, щоб не прийняли Іх в москалі. Його засудили на 2 місяці до тюрми.

3 Кубані. Грабін. Житель села Ольгинського повертався недавно додому через стан. Богословську. Тут на нього напало три обривних злочинців, одняли пару коней і втікли.

### Пам'яті Т. Г. Шевченка.

Шевченківський концерт в Катеринославі. 4-го марта відбувся в залі комерційного зібрання великий Шевченківський вечір, улаштований „Просвітою“. Такого грандіозного Шевченківського концерту, як одголосно свідчать наші громадяне, Катеринославі ще не бачив: велике, чепурне помешкання, сила народу, багата й різномодна програма. Вечір одкрився промовою Д. І. Дорошенка. Промовель найбільше вупинився на геневі Шевченкової поезії і на її національно-громадському значінні. Концертна частина складалась з трьох одділів. Узяли участь в концерті артисти херківської російської опери, яка гастролює зараз у Катеринославі: д-ки Овсінова й Ратмирова; д-д. Вондаревко, Кайданов, Данилов і Кавітський; артистка зивчає д-ка Малютіна; д-ка Н. Дорошенко і д. Дриженко (деклямація); кобзарь Гр. Кожушко і міпаній хор під орудою Л. Мевденя. Усього було виконано 22 номери співу і 5 номерів деклямації. „Знапіві“, проспіваний хором, уся зала, як одна людина, вислухали стоячи. Співні складалися з композицій на слова Шевченка: Лисенка, Заремби, Завадського, Степенка і Гротто-Співачковського. Зала була прикрашена двома великими бюстами Шевченка, один, увесь у квітки, стояв на естраді. Художній успіх вєтора був величезний. Публіки було повно і білети впродовж всієї до самого вєчора. Були й селяне з близьких сел. Загального прибутку біля 1.100 карб., видатки ще всі не підраховано.

### Наші товариства.

Нова філія Катеринославської „Просвіти“. Адміністрація дала дозвіл на відкриття філії „Просвіти“ в селі Перешепиній, Новомосковського повіту (90 в. од Катеринославу). Одкрити філію в с. Дівці, Катеринославського повіту—не дозволено.

### На біжучі теми.

Сучасне життя. (3 листів).

І

...А в нас в містечку новина: Ростає свіг, прийшла весна; Хавайти Богу—все віроку,— І так буває в нас шо-року... Оце учора й позавчора Були у нас громадські збори, Та не балакав там ніхто Через „горохово палго“. Як мумії, сиділи тихо, Щоб не спітало часом лихо, Помовчали і розвішалися, І вноу відьємся коліссь... Громадські справи влуть в нас гарно, Ніхто часу не тратить марно: Удень всі ходять, гомотають, А прийде ніч, лягають спать...

ІІ

...А в нас в селі на тиф слабнуть... Давно селяне хліб купують,

У кого ж візачо купити, То той і так собі сидить... В селі єсть писарь, старшина; Єсть монополюка і пивна; Та ще єсть во дві будигарні; Немає школи і лікаряш. Про школу довго говорили, Були вже й хату наймали, Та сход відшовє, І закрили І монополю там завели... П. Михайлович.

### За кордоном.

В Китаї. В місті Шандефу китайські бунтівники вбили 50 багатих купців. Грабителей доганяє син Юаншіка.

Накинська національна рада примусила Юаншіка скликати не пізніше як через десять місяців національний конгрес, який би вигутував постійні основні закони для республіки.

В околицях Чифу збунтувалось старе війське, незаложене одрочкою видачі жуланья. Салдати вбили командірів і грабують населення. Під Пекином голота зруйнувала імператорський мавзолей. Прибуло війське.

Через небезпешний настрій в Монголії, не приймають пошти в Мукдені на Ургу і її околиці.

З наказу консула в Мукдені збирається багато російського і японського війська; манчжурське населення ставиться до цього війська ворожо.

Турецько-італійська війна. В Константинополі вважають, що італійський флот неодажню було одстрілявти Смирну і Салоніки. Канцелярію губернатора перенесено з Салоник в Струмище, архив млатотурецького комітету в Манастирь. В Смирні гарнизон з казарм виведено за місто. За лінійні міських загород виведено 4 параходи.

Турецький посол в Берліні заявив германському урядові, що Турція не згодиться з італійськими умовами.

В бою під Дерною тяжко ранено полковника Енвер-бея, який грав видатну роль підчас арешту Абдула-Гаміда.

Забастовочний рух. Валийські хазні копанель заявили англійському урядові, що коли буде побільшено плату шахтарям, то забанкруте половина копанель, бо хазні копанель муть поставити вугілля на старих умовах.

Рибальський флот в Грімсбі не вийшов в море, бо не має запасів вугілля. 3.000 рибалок залились без роботи.

Збільшується забастовочний рух в Чехії. Ціни на бельгійський вугілля піднялись на 50 проц.

В Пале-Кале забастували шахтарі; коло шахт стоїть війське. Бельгійські промисловці хотять організувати синдикат для вивозу з Росії вугілля в басейн Середземного моря. Галяють, що синдикат завоює ринки Італії, Турції і Єгипту.

### Чергове Загальне Зібрання уповноважених од потреби-тельних товариств Київської Спільн.

6 березня в помешканні київської агентури московської спілки товариських крамниць почався з'їзд представників товариських крамниць Київщини, що входять до Київської спілки.

На зібрання прибуло за 40 душ представників од крамниць. Зібрання вдирав председатель бюро Союзу А. І. Гдемшицький у 2 год. дня. Головою зібрання вибравіть І. І. Іванкевича, тов. голови Д. Г. Зосіматю, писарем І. В. Вольфсона.

Далі затверджується порядок дня. Докладується справоздання про Київський спілку потребибельних товариств; нарис ліквідаційної діяльності Київської спілки і справоздання про авторгельву діяльність спілки. Як доповідення до прочитаних докладів предодатель бюро А. І. Гдемшицький робить повідомлення про судові справи в кредиторами і дебіторами Київської спілки. Член ревізійної комісії І. Вольфсон повідомляє, що ревізійна комісія не могла зробити ревізії, бо 2 члени комісії вихало з Києва.

По прочитаним докладам зібрання робить таку постанову: історичну частину докладів ваять до уваги, а цифрове справоздання через те, що воно не обрєвізоване, передати в нову ревізійну комісію, яку має вибрати зібрання.

Після суперечок, які виникли з приводу ревізії, виставлєних в докладі, бюро зібрання постановляє змінити для цього порядок дня.

Після перерви член бюро І. М. Тихоміров читав обрахунок неторгельвеної діяльності на 1912 рік. Прибутковий обрхунок в сумі 2.400 карб., які одержано од Московської Спільн. Видатки розкладено так: жалування секретареві бюро 1090 карб., інструкторів 720 карб., кватиря—120 карб., роз'їзди—350 карб. Зібрання затвержує цей обрахунок, але визнає його за малий і через це доручає бюро звернутись до окремих товариств од імени зібрання, щоб вони допомогли спілці, одраховуючи деякі суми в ясу Київської агентури Московської Спільн на її неторгельву діяльність в районі. Установлюється сума в 10—20 карб.

По питанням інструктори приймається ряд постанов, які торкаються поширення і організації цього інституту.

При обговоренні питання про те, чи засновувати школу призначити для кооперативних крамниць, виин-

кають дебаты: чи можливе існування такої школи і як що можливо, то де її краще засновувати—у Київі чи на селі.

Зібрання доручає зробити анкету серед кооперативних крамниць Київщини про те, чи бажана така школа-крамниця та в якій мірі т-ва могла б взяти матеріяльну участь в організації її, і подати результати анкети, а також докладно одобрєлений план відкриття школи-крамници. Як що ж відповіді анкети покажуть, що таку крамницю одкрити можливо, то зібрання дає право бюро одкрити її.

Далі докладується і обговорюється доклад про видавничу діяльність київської спілки.

Про обговоренні справоздання про видавничу діяльність багато живих дебатів викликає питання про характер і напрям журналу „Наше Дїло“. Всі промовці по цьому питанню сходились на тому, що потрібна реорганізація журналу. Що до засобів для поліпшення журналу, то в цьому де-які промовці визнавали потрібним реорганізувати найперш всього адміністративну частину журналу і для цього скласти комітет, який редагував-би журнал. Що до напрямку журналу, то він на думку де-яких промовців повинен уділяти на свої сторінках більше місця кредитивній кооперативі і вести її популярно. Популярно написаві повинні бути не тільки статті українські, але й російські.

І. Тихоміров на це відповідає, що в журналі не можна писати лиш популярно через те, що найперш у нас так мало популяризаторів, а друге те, що журнал „Наше Дїло“ призначений не тільки для селян, але й для більш інтелігентних людей, які керують кооперативною справою. Для цих людей потрібно писати статті загального характеру, а їх дуже трудно писати популярно, коли вся праця по веденню діла лежить на 2—3 людях.

Про напрям журналу „Наше Дїло“ висловлюється багато ораторів. Д-д. Пожарський, Степаненко, Яозинський зауважують, що журнал „Наше Дїло“ не одлучався на місцеві потреби і не був органом, який обстоював і одбивав на своїх сторінках економічні питання і потреби нашого краю не тільки в статтях російських, а й українських, він старався бути органом „общерусским“ і проводив думки московського союзу, тоді, як інтереси московського району вочовім не відповівають інтересам нашого київського району.

І. Вольфсон на це відповідає, що треба одновити од цього місцевого шовінізму і йти до об'єднання в ділі кооперативі. Він каже: „Ми майже злились з московським союзом і нам треба йти далі в цьому-ж напрямку“.

Вольфсону відповідає д. Степаненко. Він каже, що захищати місцеві інтереси кооперативі це не значить вносити роз'єднання і шовінізм в діло кооперативі. Цей думки не тільки українці, але й де-які великоросійські кооперативні райони, напр., Уральський. Об'єднання кооперативів можливе в закупці товарів, а не в цілковитій залежності одного району од другого, як це зробила київська спілка, залучившись з Московською спілкою. Оуд під діяльності Київської спілки ввійє навіть петербурзький „Вїстник Кооператива“.

Вислухавши ораторів, зібрання постановляє: 1) Зібрання вважає видавничу діяльність бюро задовольняючою і вгидною в інтересам і потребам кооперативі місцевого київського району. 2) „Наше Дїло“ повинно бути органом крамниць і загально-кооперативним. 3) Зібрання доручає бюро вийти в згоду в Московською Спільною Потребибельних т-в і в С.-Петербурзьким одділом комітета про доставку через ред. „Н. Д.“ кооперативної літератури. 4) Звернутись до кооперативних товариств, які передплачують „Н. Д.“, щоб вони зверх передплати по можливості давали гроші на поліпшення журналу. 5) Щоб статті в журналі друкувались по можливості популярною мовою. 6) Висловити подяку керовникам журналу за працю по веденню його й за гарне ведення.

Зібрання закривається після 12 год. ночі.

### Останні вісти.

(З газет та по телеграфу). Інституція „Нового Времени“. ПЕТЕРБУРГ. Київський кореспондент „Нового Времени“ інституєрує з приводу дня „житяого колосу“ в Київі.—Київський день „житяого колосу“,—пише він,—обернувся в єврейсько-мазепинську демонстрацію.

Всіх звістия. ПЕТЕРБУРГ. Добре освідомлені октябристи переказують, що Думу буде розпущено 16 юня.

Марупольський предводитель дворянства Ковалевський подав Щєгловітову скаргу, в якій клопочеться про те, щоб було потягнуто до одповідальності по 1535 ст. 34 депутатів, які підписали запитання про убивство Караваєва. В запитанні говориться, що Ковалевський організував убивство Караваєва, що в домі його вийшли наради і вибрано комісію, яка і вчинила душогубство. На думку Ковалевського, автори запитання хотіли залякати своїх політичних супротивників найменям душогубів.

Р'їч“ повідомляє, що в Петербургі прибув уфимський предводитель

дворянства князь Кугушев, який поскаржився Макарову на уфимського губернатора Вашилова. В скарзі між ними говориться, що коли селяне, розказуючи губернаторові про посуху, показували йому порожні колоски, Вашилово заявив, що не йме віри селянам, бо воно його обдурють, знаючи, що він на цьому не розуміється. Другий раз селяне сказали, що хліб низький і рідкий і його не можна взяти на косу. Губернатор порадив їм намилити хліб і збрити його бритвою. Потім селяне просили допомоги, вказуючи на невврожай. Губернатор одказав „я нічим не могу допомогти вам. Я не Бог, щоб посылати вам урожай, не куховарка, щоб пекти вам хліб, і не поміщик, щоб одчиняти коморі“. Такі одповіді—пише князь Кугушев—крім того, що є глумом над людьми, вказують на відсутність такту, бо натяк на те, що в коморах поміщиків є хліб і вони могли-б одкрити ці коморі перед селянами, робить певне вражіння. Вияці Кугушев пише, що працювати разом в Башиловим не можна.

В Рязі ходить чутка, що проф. політехнікума Фрідрихе, засуджений на каторгу за підпад, живий. Щоб симулювати самогубство, він підкинув свої документи якомусь покійникові.

ПЕТЕРБУРГ. Київський кореспондент „Нов. Врем.“ Запорожець констатує, що під впливом агітації крайніх правих помірковані елементи в п.-з. краї поливли. Крайні праві хотять, щоб четверта Дума була лівою, а через це її швидче розжонуть.

Ходить чутка, що цими днями Росія офіційно признає китайську республіку.

В „сферах“ пообіщано, що єпископа Гермогена буде помилувано на Великдень. Єп. Гермоген одмовився знову вступати єпископську кафедру, поки обер-прокурором синоду буде Саблер. Прихильники єп. Гермогена ведуть в сферах кампанію проти Саблера.

### ЗА КОРДОНОМ.

Всіх звістия. ПЕТЕРБУРГ. З Льодова повідомляють, що палата громад одголосно прийняла завопросит про мінімальну плату в угільній промисловості. Законопроект стає завоном 10 марта. Перше ніж подати цей законопроект в парламент, Аоквіт подав його на обговорення халявній шахт і робітників. Законопроект тимчасовий, тільки на три роки.

Порта висловила згоду, щоб руським послом в Константинополі виставлено було Гіроа.

Італійські газети повідомляють, що Турція згодується приватно признати права Італії на Тріполітанію і збрати ввідіть своє війське. Держави же офіційно ухвалить цю аміну. Але Італія домагається, щоб Турція підписала договір про перехід Тріполітанії до Італії.

Держави дружню працюють, щоб помирити Італію з Турцією.

### Література, наука, умілість і техніка

— Нова книжка. В Катеринославі вийшла нова книжка: С. Васильченко. Циганка. Оповідання де вперше надруковано було в „Раді“.

— Вийшло 5 ч. часопису „Дніпрові Хвилі“. Зміст. Великі роковина. Діти в поезії Шевченка—Л. Жигмалю. Як жило славне низове запорожське війське—Д. І. Яворницького. До портрета Т. Г. Шевченка—совет Т. Романченка. До 40-літнього ювілею діяльності Ів. Франка. З поезій В. Тарноградського. З українського життя. Новина нашого письменства. Дописи. Книжки, надіслані до редакції. Оповідки.

### Бібліографія.

Микола Міхновський. Лірика Київ. 1912. Стор. 96. Ціна 50 коп.

Ні, конче мусимо сказати кілька слів про цю нову збірку віршів нового поэта. Вам, читачу, не по знаку цей пііт? Нам також: шось досі нігде не доводилось чути нового кобзаря, і це тоді, коли молодик устгн уже наспівати чималеньку таки книжку. А проте, поет безперечно додержує великої істини:

„Служенье Музъ не терпится съетъ“...

Що слава? Дим... Не дарма ж стареньгий „колега“ д. Міхновського, Тарас Григорович, звав ту прозую задріпанкою й шинкарою. А може поет просто не хотів розсхотітсь вроздріб, а воля, збравши до купи перли свого натхнення, став перед читачем у весь свій поетичний зріст, тому й не друкувався досі... Але... до збірки.

Признатись по правді, такої веселої книги, як „Лірика“ д. Міхновського, нам не доводилось іще читати. Куди там ті „Веселія устриць“ або „Пауки в банці“!.. Хіба не трястиме вас регіт, коли ви читатимете хоча б оцей шкід:

За брамою. На горі у Дніпра, Як вєчір осіпне Тамиличі речі і спіє, Не мов би то птиці, Багаття чоринці—Зарі.

Зак ним оділю Димок подосю У небо далеко понав, Туманом посявано, В натхненні скупався Бєзвіл.

То пугача виклик Натгував зинка, Черницю на діжку будив.

Грїх знов прокидався...
І окусоу красю—
Урїк.
Шедер! Куди те—
Сидю під воробою,

Не переможу себе, щоб не навести
ще одну перлину із чудової збірки д.
Міхновського,—нехай уже читач прочитає
замість фельетона.

Везерунок.
Смрачній думки, як ночі осінні,
Холодї, сурорї, тупї,
В душі безувірною жаху бирсою
Вдарить в лютий свої.

Досить... Може хто думає, що я на-
висне перекрутив ці „поезії“ д. Міхнов-
ського, або вибрав такі, де найбільш ко-
рктурних помилок. Дак ні ж всі вони

Проф. Н. П. Петров. Очерки из исто-
рии украинской литературы XVII—XVIII
столетий. Киевская искусственная литература
XVII—XVIII вв., преимущественно драма-
тическая. Киев. 1911. Стр. IV+532.

Родом великорос, проф. Петров в-су-
переч багатьом його вченим землякам
засвів правдивий погляд на українське
письменство, і це вносить в його працї

Таким чином і київське письменство
XVII—XVIII вв. і огнище його, Київ-
ська Академія суть речі спеціального,
окремого дослідю, незалежні від культур-
ного життя Московської Русї.

В першій період (1631—1705 рр.)
київська шкільна драма трималась в ра-
мках спільного наслідування польсько-єзуїт-
ської драми. Повставши в інтелігентських
шкільних кругах, не маючи під собою

Другий період київської шкільної дра-
ми починається з того часу, як учителем
пїткни в Академії зробився Ф. Прокопович
(1705). В кінці XVII віку цілий гурт
українських молодих учених побували за-
кордоном і привезли відти безпосереднє

московських царів клало виразний знак і
на київську шкільну драму. Поділ друго-
го періоду на епохи по царюванню, ду-
мається, має велику рацію, бо такий був
характер тогочасного драматичного пись-
менства, що воно залежало шкільно від
становища і настроїв українського пан-
ства і духовенства, вищих кругів украї-
нського суспільства, яке було „захоплене“

За Катерини II-ї (третій період)
шкільну драму помалу випхали з стїн
Могиланської Академії, з півночі ідуть
великоруські впливи, а народні маси при-
ймають для своєрідної переробки елементи

В той же час як серед вищих кругів
суспільства плекались твори політичного
змісту і ширилося великоруське письмен-
ство, в народніх масах почалося опро-
щення шкільної драми, зміни і долатки в

Листування редакції.
Петербург, д. В. Я. Адреси часопису, про
який ви пишете, не знаємо і його не одержуємо.
Жерти на наш дар Франкові прийме кожна
українська редакція. Про Франка уміщено буде
на протязі цього року кілька статей.

Справочний одді.
Напередшїй відповістї. Четверг, 8-го марта.
Великий піст.
Пр. Феодиліада, см. Феодорита, Дометія.
Сх. сон. 6 год. 3 хв., зах. сон. 6 год. 18 хв.
Театр гор. нар. дому. „Енеїда“.

Оповістни.
Лікарї та Лікарні
притулок для породиль
Кабинет
Цигурі

КВАТИРІ
Готель „Україна“
ПРАЦЯ

Шук. посади
БАНДУРІ

Дописи
С. МЕЛЬНИКІВЦІ, гайсеньського пові-
ту (на Поділї). Селянське життя. В
свій час в „Радї“ писавось про ба-
жання наших селян мати товариську
крамницю. Але бажання це далеко
від дійсности. Розкинувши павутан-
ня майже по всім селї, місцевї крам-
рї, особливо скупишки хліба, стають
на перешкоді при заснуванні якого б
там ні було товариства. Уповноваже-
ний від селян, а також і всяким кри-
кунам на сходї вони дають обїцянки
статї при свуртї в пригоди, а то ще
їй дають грошима руб. по 10, аби
тільки перетягти верховодів на свій

бік і тоді набивати ової кишенї. Куп-
лений ще в-осени у селян хліб, вони
аж тепер починають звозити, але ці-
ну дають ту, яка стояла на хліб
в-осени.

Потреба мати в селї кооперативне
товариство дуже пекуча. Воно дало б
спромогу селянам читати газету, від-
крити читальню, заснувати бібліотеку
при школі,—бо тут хоч швїл аж двї
є—міністерська та церковно-парафі-
альна, але проте в бібліотеці одної
книжки для читання немає. А з при-
бутків товариства можна б удїляти
якісь карбованець на ці потреби і
тоді може розкрилися б селянам їх
запанї очї і значно покращало б
життя. Пересуди, смїшки і глузуван-
ня одного з другого, безкрає пїятво,
а часом і бїйки, певне, замінїлись би
чимсь иншим. Не тягнїлися б, як те-
пер, в свято, туди-сюди, не знаючи,
куди дїтя вільний час.

С. МОТРОНІВКА (на Катеринослав-
щинї). Пїяство. Багато вже писалося
про пїяство по наших селах, наші
мотронівцї теж не кращї від инших.
Не дивлячись на те, що той рік був
недорїд, селяне пьють, як і завждї.

Листування редакції.
Петербург, д. В. Я. Адреси часопису, про
який ви пишете, не знаємо і його не одержуємо.
Жерти на наш дар Франкові прийме кожна
українська редакція. Про Франка уміщено буде
на протязі цього року кілька статей.

Справочний одді.
Напередшїй відповістї. Четверг, 8-го марта.
Великий піст.
Пр. Феодиліада, см. Феодорита, Дометія.
Сх. сон. 6 год. 3 хв., зах. сон. 6 год. 18 хв.
Театр гор. нар. дому. „Енеїда“.

Оповістни.
Лікарї та Лікарні
притулок для породиль
Кабинет
Цигурі

КВАТИРІ
Готель „Україна“
ПРАЦЯ

Шук. посади
БАНДУРІ

Дописи
С. МЕЛЬНИКІВЦІ, гайсеньського пові-
ту (на Поділї). Селянське життя. В
свій час в „Радї“ писавось про ба-
жання наших селян мати товариську
крамницю. Але бажання це далеко
від дійсности. Розкинувши павутан-
ня майже по всім селї, місцевї крам-
рї, особливо скупишки хліба, стають
на перешкоді при заснуванні якого б
там ні було товариства. Уповноваже-
ний від селян, а також і всяким кри-
кунам на сходї вони дають обїцянки
статї при свуртї в пригоди, а то ще
їй дають грошима руб. по 10, аби
тільки перетягти верховодів на свій

Шукаю посади. Знаю 2-ну ітл.
бухгалт. Згодї і на
вїдїд. Адр. листовно: ред. „Рада“ для Ф. П.
3-178-2

Фребел. III курс.
Знає рос. і ук-
раїн. мови.
Шукає урок. у Києві, або на вїдїд. М.
Волод. 7, кв. 2, Шереметьєва. 3-183-1

Всяякі
УКРАЇНСЬКА „ПРОСВІТА“ В ОДЕСІ.
КНИГАРНЯ
СБКА ч. 53. Великий вибір українських кни-
жок, листових карток та пот. Висидка кни-
жок на провінцію.
20-151-8

34.
ХРЕЩАТИН, у пасанї базар
випадкових речей і мебелї.
Продається недавно куплена в
панських будин-
ках, мастках і при инш. вип. в по-
личному виборї в стилї сучасних
і старин-
них
МЕБЕЛЬ
для всіх кімнат з усього дерева
дешевше всіх на 25% Раїш
Дешевше всіх на 25%
завітати до
небузи,
пувати по обовязково. Просимо па-
кїтати точну адресу: 34, в пасанї.
Старинна:
мебелї кор. бер. кр.
дерева з інкруста-
цією і без неї, фарфор, бронза, карт-
тини, мініатюри, гравери, речї сло-
во, вїсток, старин. матерії і багато-
багато инших річей роскшї і необ-
хїдности, недавно куплених в вели-
кому „Базар випадкових речей“
виборї: ХРЕЩАТИН, № 34, у пасанї.
Тел. 19-13. 25-45-15

БРИЛІ
С-т Петербургська фабрика БІ-
ЛИЗНИ та КРАВАТОК
Р. М. Гершман.
Прорїана, 2, тел. 282.
Приймаються замовлення, пе-
реробка та мїчення бїлизна.
Цїни швидко справедливї, без
торгу. 2-174-1

Справочний одді.
Напередшїй відповістї. Четверг, 8-го марта.
Великий піст.
Пр. Феодиліада, см. Феодорита, Дометія.
Сх. сон. 6 год. 3 хв., зах. сон. 6 год. 18 хв.
Театр гор. нар. дому. „Енеїда“.

Оповістни.
Лікарї та Лікарні
притулок для породиль
Кабинет
Цигурі

КВАТИРІ
Готель „Україна“
ПРАЦЯ

Шук. посади
БАНДУРІ

ФРАНЦ. МОВ.
4 Р. В М.
Досвідч. преподаватель, ручусь за
успїх, навчаю з 3 мїс. читати, писати
і говорити по французькому. Гозумїю
по українськї. Також торг. кореспон-
дентя. Спїт. 3—9 год. веч., а в сїята
3—5 г. дїя. ХРЕЩАТИН, 5, кв. 26, те-
леф. 517. 10-812-3

Шлюбні розлуки.
(Бракоразв. дїла).
Корї справи уза-
кон. і усинювання дїтей, окремї паспортї
жїнкам, одїяні, адеїанї і ісаціїні с армії.
Проханя на ВИСОЧАШНЄ ІМ'Я, порядї ан-
таїи заочно. Приймї від 3 до 6 годїи. дїя.
В-Волосинирська 45, кв. 7-а парадї. хїд-3. А.
Туржальскїй.

Пісок можна використать
А ТАКОЖ
гравїї, кам'яний груз і т. и.
амїшавши з цементом:
на цеглу,
нїздруватї будівничїї
камїнь,
черпїонї
плїти вського роду
труби, сїдїцї
з вигодою
машинами та формами
Д-р ПРА ГАСПАРІ.
Врошлора № 351 безпл.
„Машиностроїтельний
завод“
Д-р П Гаспарі и № Маркранштентдт“
(Германія).
Прохаво завітати до
нашого заводу.
3-658-1

Пишуща машина
„КОНТИНЕНТАЛЬ“
найкраща машина цього часу, ви-
значається простотою і гарною конструк-
цією і має всі найиниші прилади, ко-
торї інші машини не мають. Пише і
українськї, шрифтом. На всесвітній впо-
сїтанї в Брюсселї 1910 р., та в Туринї
1911 р., одержала найвищі нагородї,
Grand-Prix. Величезний поспїх всюду.
Головнїй представник для Київської,
Волнської, Подїльської і Чернївської
губернїї
ЕРНСТ ТОРКЛЕР.
Київ, Хрещатин 20. Прайс-курвантї на
замовлення виславляється ДУРНО.
100-752-32

Клавдія Сергїївнїч РОГІНСЬКОГО.
До контрактів загот. велїч.
вїбр
Годинників
Фірма існує в 1888 р. по вїборї і дешевїї кон-
курентів немає. СРІБЛО по курсовї дїя.
0-100-10

Перше Київське
Т-во ЗАКРОЙЩИКІВ.
Наступники фірми Я. КАПЛЕРА.
Хрещатик, Пасаж, телеф. 363.
Пропонує до сезону великий вїбір матер'ялїв англїйських та
росїйських фабрик, для прийомо замовлень воєнного та штаць-
кого вбрання. 10-112-8
П. П. СТУДЕНТАМ як і перше традиційна знижка.

Приймається передплата
на політичну часопись
„НОВА БУЖОВИНА“
Редакція і Адмінїстрація: Чернївцї, ул. Петровича, ч. 4. Oesterreich,
Tschernowitz.
Передплата на рік 15 корон, пїврічно 8 корон.

Приймається передплата
на орган українського народнього учительства в Галичинї
„ПРАПОР“
Виходить 5, 15 і 25 кожного мїсяця. Редакція і Адмінїстрація: Ко-
ломня, фах почтовий № 3, Kolomyia-Galizien, Oesterreich.
Передплата річна для Рос. України 3 карб.